

Abstrakt

Cílem práce je na základě analýzy jazykověbiografických a následných rozhovorů se šesti neslyšícími staršími padesáti let popsat jejich trajektorie osvojování a užívání jazyků (dále jazykové trajektorie) a na tomto základě vytvořit jazykovou trajektorii neslyšících druhé generace starších padesáti let, kteří mají neslyšící rodiče. V 1. kapitole je podán stručný výklad o komunitě českých neslyšících, zaměřený především na momenty relevantní pro výzkum trajektorií osvojování a užívání jazyků. Ve 2. kapitole je představen teoreticko-metodologický rámec práce, tj. teorie životních drah a teorie jazykového managementu a metody jazykověbiografického a follow-up rozhovoru. Ve 3. kapitole je nejprve popsán vzorek a způsob jeho sběru. Poté jsou pomocí ukázek z jazykověbiografických nebo následných rozhovorů popsány jazykové trajektorie všech šesti respondentů, vytvořena typická jazyková trajektorie příslušníků této generace a stručně analyzovány jazykové postoje respondentů. Ve 4. závěrečné kapitole jsou shrnuta hlavní zjištění práce, popsána její omezení a naznačena témata, na která by se mohl zaměřit případný další výzkum. Hlavním zjištěním je, že pro osvojování a užívání češtiny a postoje k češtině a českému znakovému jazyku byly klíčovými tranzicemi vstup do pracovního života a narození neslyšícího dítěte.